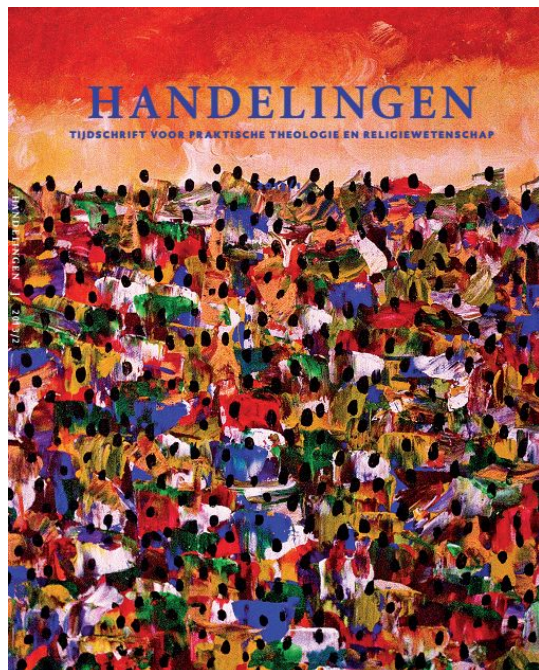


Editieredactie: Herman Noordegraaf, Sake Stoppels & Herman van Well



INLEIDING | Herman Noordegraaf, Sake Stoppels & Herman van Well
Diaconaat en gemeenteopbouw

Werken van barmhartigheid, in welke vorm dan ook, zijn onlosmakelijk met de christelijke kerken verbonden. Dit themanummer van Handelingen onderzoekt de plaats die diaconaat vandaag de dag heeft in praktijken, en vooral ook in theorieën van gemeenteopbouw binnen drie verschillende kerkelijke tradities.

PRAKTIJK | Henk Meeuws
Aartsbisdom Utrecht
Diaconie in het pastorale beleid

In alle bisdommen van de Rooms-Katholieke Kerk in Nederland is sinds ongeveer tien jaar een diep ingrijpend reorganisatieproces gaande in reactie op de drastische krimp van het aantal kerkgangers, de besteedbare financiën en de beschikbare pastorale beroepskrachten. Door samenvoeging van parochies en herschikking van pastoraal personeel hoopt men niet alleen de tering naar de nering te kunnen zetten, maar beoogt men tevens ruimte te geven aan impulsen voor de (re)vitalisering van het kerkelijk leven. In het pastorale beleid van het aartsbisdom Utrecht is gepoogd diaconie structureel te verankeren in een toekomstgerichte 'verbouwing' van de kerk.

BESCHOUWING | Jan Maasen
Katholieke kerkopbouw en diaconie

De herstructurering van de pastorale organisatie in het aartsbisdom Utrecht staat niet op zich. Overal in West-Europa vinden sinds de tweede helft van de jaren negentig aanpassingen plaats vanwege een terugloop van het aantal priesters, gelovigen en financiën. De gekozen oplossingen verschillen, het tempo waarin de veranderingen worden doorgevoerd ook, maar de tendens gaat overal in de richting van schaalvergroting (van werkgebied van pastores en/of bestuurlijke eenheid). Het model van de territoriale parochie blijft daarbij in alle veranderingen wel overeind.

PRAKTIJK | Herman van Well

Tarwewijk Rotterdam

International Christian Fellowship en House of Hope

Een vergrijsde kerk maakt een nieuw begin op een nieuwe wijze: wijkgericht en multi-etnisch. Dat gebeurt in de Rotterdamse Tarwewijk, vroeger een volkswijk, sinds de tweede helft van de vorige eeuw een achterstandswijk. Twee organisaties zijn er in verband met diaconaat en gemeenteopbouw van belang. De eerste is de International Christian Fellowship (ICF), een jonge multiculturele, multi-etnische gemeente. De tweede is haar 'dochter', specifiek gericht op diaconaat in de wijk, House of Hope (HoH).

BESCHOUWING | Sake Stoppels & Herman van Well

Diaconaat binnen protestantse gemeenteopbouw

Al is de International Christian Fellowship (ICF) niet direct een representatieve casus binnen het protestantisme, de gemeenschap vormt in meer dan één opzicht zeker een goede illustratie van ontwikkelingen op het terrein van diaconaat en gemeenteopbouw binnen protestants Nederland.

IN BEELD | René Rosmolen

[Onzichtbaren worden zichtbaar](#)

PRAKTIJK | René Erwich

Baptisten en diaconale presentie

Gemankeerde identiteit of nieuwe leerweg?

In dit praktijkbericht ga ik kort in op de functie en betekenis van diaconaal handelen in baptistengemeenten in Nederland. Via de lijn van eigen ervaringen als predikant en rector van de kerkelijke opleiding neem ik de lezer mee naar een korte survey onder baptistenpredikanten. Ik besluit dit praktijkbericht met een bemoedigend voorbeeld van een poging tot de ontwikkeling van diaconaal beleid in een niet geünieerde baptistengemeente in het noorden van Nederland.

BESCHOUWING | René Erwich

De spontaneïteit voorbij?

Diaconale presentie en gemeenteopbouw bij evangelicalen

In deze bijdrage concentreer ik mij op de relatie tussen diaconale presentie en gemeenteopbouw vanuit evangelicaal perspectief. In een korte theoretische beschouwing ga ik in op het diaconale gehalte van gemeenteopbouwmodellen die verwant zijn aan de evangelicale stroming.

COLUMN | Janneke Nijboer

SLOTBESCHOUWING | Herman Noordegraaf, Sake Stoppels & Herman van Well
Gemengde gevoelens

In deze slotbeschouwing maken we een balans op en gaan we nog kort nader in op enige kwesties die aan de orde zijn in discussies over gemeenteopbouw en diaconaat. Allereerst hernemen wij de vragen die we in de inleiding stelden.

TRENDBERICHT | Martin Hoondert
Liturgische en rituele studies 2007-2012

Voortbouwend op het werk van Paul Post geeft Martin Hoondert enkele trends in het onderzoek naar liturgie en rituelen weer. Uitgebreider is hierover te lezen in het [literatuuroverzicht](#) op deze website.